Sweriges Rijkes Ständers Besluth, Aff them frijwillighen ...

Sweriges Rijkes
Ständers
Besluth
Aff them frijwillighen och een-
hälleligen sameyckt och
beslutet /
Vthi Norköping then 22. Martij /
Ahr &c.
1604.

Tryckt och vplagdt i Stockholm / aff
Ignatio Meurer.

SOT // Kungl. förordningar / Winberg B

Tillkomstår 1613
Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

UPPL 7 ?

1

Sweriges Rÿkes
Ständers

Beslüth/

Aff them frijwillighen och een-
hällelighen samtyckt och
beslutet/

Vthi Norköping then 22. Martÿ/
Åhr ꝛc.

1604.

Tryckt och vplagdt i Stockholm/ aff
Ignatio Meurer.

Wij efterskriffne Sweriges Rijkes Rådh och Ständer/ Grefwer/ Frijherrer/ Biskoper/ Adel/ Presterskap/ Krijgzbefåhl/ Borgerskap och menighe Allmoghe/ som vppå thenne beramede och nu igenom Gudz nådighe til hielp/ wål håldne och öfwerståndne Rijksdagh här vthi Norköping hafwe warit församblade/ både fulmächtige aff alle Landzändar/ såsom och elliest på wåre egne wägne/ Göre witterlighit/ och här medh för allom bekänne/ at efter then Stormächtighe/ Höghborne Furste och Herre Her CARL/ Sweriges Rijkes vthkorade Konung och Arffurste/ Hertigh til Südermanneland/ Närichе och Wermeland/ wår Nådigeste Furste och Herre/ hafwer genom sine öpne Breff och Mandater låtit oss vthi alle Landzändar här i Rijket förnimme/ huruledes såsom thetta wårt kåre Fädernesland blifwer på thet illistregeste och fiendtligeste eftererachtadt/ både aff Jnlenske och Vtlänske/ Så at hwar the många Stämplinger och Practiker som emoot Rijket och alle thes trogne inbyggere förhänder hafwes/ serdeles aff Konungen vthi Påland/ och en hoop Swenske Affällinger och Förrädare/ som oss alt ondt tilskynde/ och hwarken eedh/ ord eller åhra achte/ icke blifwe medh tijdigt rådh och alfwar samme medhel i tijdh förekomne/ då wil ther aff i längden fölies alles wåres (thet Gudh nådelighen affwende) förderff och vndergång. Och förthenskull så hafwer H. F. N. aff oss begåret/ såsom och tilsagdt och förmanet/ at wij skulle til then 6. Februarij/ som nu näst förleden år/ ware tilstädes här vthi Norköping/ och gifwe och meddhele Hans F. N. wårt rådhsamme betänckiande/ vthi the saker som oss kunne föreståltе warde. Hwarföre hafwe wij såsom hörsamme Vndersåter/ emoot wår rätte och laghlige aff Gudhi tilförordnadhe Öfwerheet/ rättet oss efter Hans F. N. des wilie och befalning/ och thet så myckit heller/ efter wij hafwe förnummit/ at ther på heele Rijkens/ så wäl som wår eghen wälfärd/ hafwer warit myckit anleget/

och oß til theñe beramde Rijkzdagh förfoget/ och om alle saker som här hafwe warit oß föreståltе/ at beråd slå och öfwerwäge/ samsat och föreenat/ som här effter följer / och elliest vthi then förnyede Arfförening/ som här giordt är/ finnes ware förmält.

Först/ Ändoch wår Allernådigeste Furste och Herre/ Hertigh Carl/ &c. hafwer til thet höghsta / nu såsom tilförende / beswäret sigh / at H. F. N. för the många skadelige och fahrlige Practiker/ som H. F. N. dagheligen spör och förnimmer / bådhe emoot sigh och Rijket förhänder hafwes/ aff en hoop oroolighe och åhreförgätne Menniskior / som hwarken Breff eller Seghel/ Ord eller åhre achte / icke wil eller kan Rijksens Regering länger föreståå/ vthan slagit oß före thenne twenne medhel / hwadh heller wij wille förlijka oß medh Konungen i Påland / then wij så offta hafwe sagdt oß ifrå / eller och taghe then Höghborne Förste och Herre / Her JHAN/ Sweriges Rijkes Arffurste / hans Förstlighe Nådhes kåre Broderson/ til wår Herre och Konung / så wil H. F. N. ware ther medh tilfridz/ och blifwe then vnge Furste Hertigh Jahan biståndigh i Regementet. Så ändoch Gudh weet/ at oß så wäl som Hans F. N. intet ringa til hiertat gåår/ at Konung SIGISMVNDVS i Påland/ skulle så wijdt hafwe låtit sigh förföre / at han skulle hafwe gifwit orsak / thet wij skulle nödgas at skilie honom och hans efterkommande/ ifrå then Rätt/ som Gudh och Naturen honom vndt och gifwit hafwer/ och wåre Förfädher så wäl som wij sielfwe then Konunglighe familie wälwilligen och medh berådt moodh opdraghet hafwe. Men althenstundh wij dagheligen förnimme aff thet mykne onde som han oß vppå alle sijdor tilskynder/ at hoos honom är ingen bättring til at förmodhe/ vthan ther wij skole honom igen annamme/ då förde wij oß wisseligen och alle wåre efterkommande/ så och heele Rijket/ vthi itt ewigt förderff/ bådhe til lijff och siäl/ therföre Gudh oß nådeligen beware. Och förthenskul så kunne wij icke/ ey heller wele wij någon sinn kenna honom eller hans Afwinger för wåre regerende Herrer / vthan vpsäya honom / nu såsom offte tilförende/ all huldskap/ trooskap och manskap/ och wele medh thet förste/ aff Trycket late vthgå / hwadh laghlige och skädelighe orsaker som wij ther til hafft hafwe / at wij oß således ifrån honom affsagde

och

och skildt hafwe / hwilke oß förhoppes / at ingen Nation, Folk eller Konungerijke / hwadh nampn the helst hafwe kunne / eller någon Person / högh eller lågh / skal kunna ogilla / vthan fast meera medhlijdande medh oß hafwa / och sigh förvndra / at wij så länge hafwe kunnet vnder itt sådant Regemente / vthärda. Och ändoch wij wäl moste bekenna / at ingen efter Arflinien är närmere efter Konung Sigismundo och hans barn / til thetta Rijkes Regering / än then Höghborne Furste och Herre / Hertigh Johan: Doch lijkwäl efter H. F. N. sielff sin Rätt hafwer frijwillighen vthi wår närware wedersaket / och sigh förklaret / at han ingelunde wil / antingen nu eller i framtijdhen legge sigh vp emoot thet som vthi Linköping hafwer warit beslutet / och wij här åter på nytt hafwe approberet och gillet / vthan vpdraget wår nädigeste Furste och Herre / Hertigh Carl / &c. och H. F. Nådes Lijffz Arfwinger samme Rättigheet / och begäret at H. F. N. Rijkzens Regering vppå sigh tage wil / efter som then Oration lydde / som Hans F. N. then 6. Martij i några Ständers närwaru til then Stoormechtige Höghborne Furste Hertigh Carl / &c. sielff mundtligen hadhe / Såsom och lofwet och tilsagt / at han wil hålle vthöfwer then Arfförening och thet Besluth som här giordt är / hwilket H. F. N. sielff medh oß vnderskrifwit hafwer / och ther-emoot aldrigh någon tijdh handle / widh sin Arfzrätt förbrytelse / som han til Sweriges Rijke efter samme Arfförening / såsom och til Furstendömme och Arfwegodz hafwer: Theßlijkes at han aldrigh wil inläte sigh i några Tractater eller handlinger medh Konung Sigismundo i Påland / och Hans Barn och efterkommande / vthan stå them efter ytterste förmögenheet alltijdh emoot / och wår Nädigheste Herres Furstinne / Barn och efterkommande / emoot honom försware / och widh then Rättigheet / som them nu aff oß och honom sielff vpdragen är / hålle och försware. Therföre / såsom och för andre lagelighe och skiälighe orsaker skul / aff hwilke en part vthi Linköpingz affskedh finnes vpräknede / Så hafwe wij icke kunnet H. F. N. Hertigh Johan Rijkzens Regering vpdrage och vppäträngie / och thet therföre så myckit meere / at wij wäl hafwe kunnet besinne / at H. F. N. icke hafwer kunnet vthi thenne sine vnge åhr sådane last och börde som Rijkzens Regering vthi thenne beswärlighe tijdhen medh sigh

hafwer/at vthstå och drage/ vthan så frampt wåre Fiender skal skee tilbörligh mootstånd/och Rijket komme til roo igen/ då behöfwes ther til näst Gudz nådige tilhielp och bijstånd een mogen och förståndigh Öfwerheet/ som kan wette Fiendernes illistige Practiker at förbygge och emotstå/och Rijksens feel och brister bote och bättre. Hwarföre hafwe wij ödmiukeligen och flijteligen bidit wår nådigeste Furste och vtkorade Konung Hertigh Carl/ &c. at han då widh thenna mödesamma Regering icke tröttes wille/eller late oß som oskyldige åre åtniuta/hwad som en hop ord och ährlöse män hafwe giordt H. F. N. emoot/ vtan taga Cronen och fulkommeligit Regemente vppå sigh/och ware så här efter som här til wårt beskydd/ tröst och förswar/ vthi thenne onde och fahrlighe tijdh/ ther oß och Rijket så illisteligen och fiendteligen vthan all wår förskyllen warder efftertracht-tet/Hwilket H. F. N. vppå wår eenhälleighe och flijtige begären/hafwer lofwet och tilsagdt at göra wele / och så Regere och förestå/ som H. F. N. wil för Gudh och menige Sweriges trogne Jnbyggere tryggeligen wara tilswars / Så och så snart then Renunciation är stält och publiceret, och orsakerne gifwe tilkenne/hwarföre wij hafwe skildt oß ifrån Konungen i Påland och hans Barn / Så wil H. F. N. låte Cröne sigh/ och gifwe oß innan Bartholomæi, om tijdhen tilkenne/ när samme Cröning skal stå/ hwilken wij alle önske måtte skee vthi en lyckſaligh stund/ H. F. N. til glädie/ och oß och heele Rijket til hielp / tröst och bijstånd. Emoot sådanne H. F. N. nådige förklaring och lyffte/hafwa wij tilsagdt H. F. N. at wij wele bewijse H. F. N. hans F. N. des älskeligha Lijfzarfwinger/ så och then vnge Furſten Hertigh Johan/ effter Arfföreningen som här nu giord är/ all huldskap/ troskap/ manskap och wälwillig tienst/ och hielpe til/ at antingen the som hafwe trachtet eller här effter trachte kunne effter H. F. N. Hertigh Carls/ &c. och höghb. te vnge Furſters / så och Rijksens argeste / och wele göre thette wårt Beslut om intet / måge tilbörligen warde straffede / så at andre skole hafwe en warnagel aff. Men then Höghborne Furste Hertigh Johan / hafwe wij sampt medh wår nådigeste Furste Hertigh Carl/ &c. effter höghb. te Hertigh Johans egne begären / alchenstund H. F. N. icke hafwer welet wedertage thet Furstendömme/som H. Förstl. N. ådes salige Her Fadher hade/ för än H.

K. M.

K. M. kom til Regementet/ hwilket honom doch är i skönet stält blefwet tildelt thet Furstendömme/ som saligh Hertigh MAGNO war förordnet aff Christeligh och högloffligh i åminnelse Konung GVSTAF/ och ther medh några flere Lähn och Rätteigheeter förbättret/ effter som then Donation H. F. N. ther uppå gifwen är/ uthwijser/ ther medh H. F. N. hafwer sigh aldeles benöye latet. Och effter H. F. N. des ähr och ålder icke ännu tilsäger/ at H. F. N. kan see sielff på sitt gagn och bäste/ såsom thet sigh bör. Therföre hafwe wij sampt medh wår nådigheste Furste och Herre Hertigh Carl/ &c. och effter H. F. Nådes Hertigh Johans egne begären/ förordnet H. F. N. til hielp och bijstånd/ intil thes H. F. N. kommer til the ähr at han sielff kan stä sitt före/ the Edle och Wälbördige/ Niels Bielke til Salestadh/ Sewed Ribbing til Fästerijd/ Ture Jacobßon til Grentzholm/ och Linder Ribbing til Näs/ hwilke skole ware H. F. N. medh rädh och dädh bijständighe/ och H. F. Nådes gagn och bäste så sökie/ fordre och fremie/ som the wele och kunne för Gudh Alzmächtigh så och för wår nådigheste Furste och Herre Hertigh Carl/ sampt Höghborne Furste Hertigh Johan/ och oß alle tryggelighen ware til swars/ ther uppå the en serdeles eedh och försäkring giordt hafwe. Och ther så wore (hwilket Gudh nädeligen affwende) at wår allernädigeste Furste och Herre/ Hertigh Carl/ &c. medh dödh affginge/ för än H. F. Nådes Son/ then Höghborne Furste Hertigh GVSTAF ADOLF til sine Aderton ähr komme/ då skal höghbemelte Hertigh Johan sampt medh H. F. Nådes Furstinne/ så och några andre aff infödde Swenske Män/ som H. F. N. uthi sitt Testamente ther tilförordne kan/ hwilke wij hörsamme/ vnderdånige/ tröstelige/ behielpelighe och bijständige wara wele/ stä Rijkzens Regering före/ intil thes högstbemelte Hertigh Gustaff kommer til förbemelte Aderton ähr/ och då skal han inträde/ uthi halfwe Regering/ och när han uppfyller Tiugu fyre ähr skal honom all Konungzligh Macht och Wälde effter Sweriges beskrefne Lagh updraghen och öfwerantwardet warda/ som han såsom en rätt regerende Konung til Sweriges Crone och Regemente böör at hafwe. Och hwadh som i medler tijdh kan aff the vnge Furster för än the Tiugu fyre ähr uppfylt hafwe/ begäres eller medh theres Furstl. Nåder tracteres

och

och handles antingen aff en eller annan / thet skal alt ware krafftlös och ogilt. Wij hafwe och samtyckt och beiaket / at effter wår nådigeste vthkorade Konung Hertigh Carl / ꝛc. hafwer lofwet och tilsagdt / at H. F. N. wil late författe vthi sitt Testamente / huru såsom Rijkssens Regering / hwar H. F. N. något dödheligit widhkommer förr än then Höghborne Furste Hertigh Gustaff Adolff komme til sine åhr / skal blifwe förestånden / och the Mån som ther vthi skole blifwe brukede / nampngiffne medh annat meer / som H. F. Nåde kan tänckia Gudhi kan lände til åhre / och thette Konungrijke och alle thes Jnbyggere til gagn och godhe / och samme Testamente / vthi alle måtte / så ställe och ordinere, at thet skall grunde sigh vppå Gudz / all Werldzligh / och Sweriges beskreffne Lagh / och medh föregångne handlinger och beslut / komme öfwereens / effter som i then oprättade Arffföreningen / som här nu giordt är / förmelt warder. Therföre så wele wij vthöfwer samme Testamente hålle och ther til hielpe / at thet må blifwe aldeles och i alle sine Puncter effterkommet. Och effter Regementet nu således kommet är ifrå Konung Johans manlighe Lijffzarfwinger / för the orsaker skuld som förbemälte äre / och än nu ytterlighere vthi then Renunciation som aff Trycket medh thet förste skal vthgå / skole blifwe tilkenne gifne / och thet wår nådigeste Furste och Herre / Hertigh Carl / ꝛc. sampt H. F. N. des manlighe Åchte Lijffzarfwinger vpdraget och tillagdt. Therföre så hafwe wij nu then gamble Arffföreningen förnyet / och in vppå thenne närwarendes lägenheet rättet / effter som hon vthi Bookstafwen lydher / hwilken och medh thet förste aff Trycket skal blifwe publiceret och vthgå. Och ther så wore / at någon effter thenne dagh funnes / som wille anten lönlighen eller vppenbarlighen / göre samme Arffförening och thet Beslut som nu här giordt är / til intet / och ther emoot handle / och antingen wille komme Regementet in vppå een annan Familie, så länge någon aff wår nådigeste Furstes och vthkorade Konungz Hertigh Carls / ꝛc. eller och then Höghborne Furstes Hertigh Johans Lijffzarfwinger igen äre / eller och göre thet til ett Walrijke igen / ther igenom thet tilförende är kommet vppå alsomförste olycke / såsom Historierne noghsampt vthwijse / eller och vnderstode sigh at trängie sigh fram för Konung Gustaff

Manli-

Manlige affödhe/ då hafwe wij oß så samsatte och beslutet/ at wij wele ther til hielpe/ at then eller the/ hwilke the och ware kunne/ en eller flere/ som then meningen hade/ skole blifwe som Förrädere straffade/ och theres godz confiſceres och kennes vnder Cronan/ och ther the hafwe så store barn effter sigh/ at the kunne hafwe weetskap och wette om sådant förräderij/ och thet icke vppenbare/ då skole the stå samme straff som om Förälderne förmält är. Men vppenbare the Föräldrernes otilbörlige förehafwande/ då skole the niute theres Föräldrers godz/ och Föräldrerne straffes som Förrädere vthan nogon genſäyelse/ Men är the öfwermager/ så at the ingen weetskap ther om hafwe kunne/ då skole Föräldrene miste lijff och godz/ och barnen blifwe widh åhran/ och aff godzet så myckit Fäderne tilkommer/ intet bekomma/ vthan Mödernes allene/ medh mindre än bewijſligit är/ at Hustru medh Bonden hafwer wist och giordt sigh deelachtigh aff samme förräderſke handel/ och då skole the icke heller bekomma något aff Möderne/ vthan bådhe Fädherne och Möderne/ wara vnder Cronone förfallet/ Theslijkeſt så skole the ey heller vthi något högt kall här i Rijket warde brukade/ medh mindre the ſerdeles niute Konungens nåder/ och thet medh theres trogne tienſt emoot Konungen och Rijket åter igen förtiene eller förwärfwe kunne. Och effter H. F. N. hafwer gifwit oß tilkenna/ at the som vthi Linköping ſtode theres straff/ så wäl som och Hoghenſkild och Claes Bielker/ ſom vthi H. F. Nådes förwaring och hächtelſe äre/ hafwe och ibland annat theres mißhandel/ warit vthi samme mening/ och ther medh omgått/ at the hafwe mått wende thette Rijkes Regerning ifrån Konung Guſtaffs manlighe affödhe/ twert emoot Arffföreningen/ och in vppå sigh och theres effterkommande/ eller och komma Rijket aldeles til itt Walrijke igen/ hwilket H. F. Nåde hafwer medh många skäl och Argument bewijſt/ effter såſom the och vthi Linköping therföre sakfälte blefwe/ brede widh the andre/ effter ſom Domen och Affſkeden vthwijſer. Och förthenſkuld begäret/ at theras barn måtte thet til minnesbeta hafwa/ at the alldrigh effter thenne dagh/ måtte warde tagne vthi Rijkſens Rädh eller andre höghe befalninger här i Rijket. Så althenſtund gemeenligen ſkee

pläger/

plåger/at barnen snart förglömme theres Föräldres öffuerträdelse/medh mindre the hafwe een dagheligh ihughkommelse. Therföre på thet at theres barn måghe komme ihugh thet obestånd/ theras Föräldrer sigh företagit hafwe/ och för sådant obestånd/ taghe sigh theste meere til ware/ effter man aff dagheligh förfarenheet förnimmer/ at vppå barnen plågher gemenligen Föräldrernes odygder ärfwas/ Så hafwe wij förthenskuld så beslwtet/ at hwarken theres barn/ som vthi Linköping rättede blefwe/ ey heller theras som nu fångne äre/ skole här i Rijket blifwe tagne vthi Rijkens Rådh eller något annat förnämligit ämbete/ medh mindre the serdeles niute Konungens och Furstenes nåder/ och låte vppåskijne/ at the medh fult alfwar wål mene theres Fädernes land/ och theres naturlighe Arffherrer/ så länge the Christeligen och wål regere. Elliest måge the så länge the förholla sigh roligen och stille/ och hielpe til at Rijket må gå wål i hand/ blifwe vthi theras Fädernesland/ och niute alle Adelighe och wålfångne Privilegier. Doch skall här medh icke wara meent/ at the skole sigh medh någon Tittel ytermere befatta/ hwilken theras Föräldrer vthaff Konung Erich och Konung Johan förwärfwet hafwe/ ey heller nogot thet godz/ som the til Frijherre ständ/ aff förebenämbde Konunger bekommet hafwe/ niute eller behålle/ til een åminnelse/ at theras Föräldrer icke hafwe kunnat sköne/ vthaff hwilke the sådana gunst och nåder/ högheet och nampn bekommit hafwe/ vthan sådant plat förgätit/ och welet framtrångie sigh/ förr theras naturlighe Öffuerheter/ hwilke them aff GVdhi hafwe warit förordnade/ och för thet goda them hafwer warit bewijst/ så otacksamme warit. Men theras arff och egit/ så myckit them aff theres Föräldrer böör at ärfwa/ skole the behålla Broder Broders lutt/ och Syster Systers lutt/ så många som sigh här in i Rijket begifwe wele/ effter then Citation, som på thenne Rijksdagh vthgången är/ hwilken thet försumar/ hafwer förbrutit sitt vnder Cronon/ effter som här effter fölier. Hwadh Hogenskild och Claes Bielker belangende är/ medh them skal hållas såsom vthi Linköping beslutit bleff. Wijdere ändoch wår nådigeste Furste och Herre/ och wij samptligen/ låte vthi Linköping vthgå wår öpne Stämning/

ning/ til alle them som aff Rijket wekne åro/ at the skulle komma hijt in i Rijket/ innan tre Termijner/ som vthi samme Stämning wore förmälte/ och sware til hwadh som H. F. Nåde och wij kunne haswe them at tiltale/ thet samme wij och tilbiude oß emoot them igen/ Såsom och tilsadhe them wår säkre och frije Leigde/ at them vthöfwer Lagh och Rätt/ intet skulle/ vthi någon måtto wederfares: Men så är än nu ingen aff them kommen tilstädes/ ey heller hafwe the giswit tilkenna/ hwadh laghlige förfall som the hafwe/ therföre the hafwe samme wår Stämning försuttit/ och lijkwäl liggie the ther vthe/ och beskylle H. F. Nåde och oß/ at wij hafwe drijswit them aff Landet/ och giordt them alt öfwerwäld och orätt. Så på thet at heele Werlden må see/ at wij icke trachte effter theras skade och fördärff/ oanseedt at them inge nådher ytterligere wederfares borde/ så hafwer Hans Förstl. Nåde och wij samptligen beslutet/ at wij än nu för sämie och eendrächtigheet skuld/ genom wåre öpne Edicter wele tilsäye them/ at the begifwe sigh hijt in/ och så laghe/ at the åre här i Rijket hoos H. F. N. tilstädes Sex Månader effter samme wårt öpne breffz dato, och försäkre Hans F. N. och Rijket/ at the wele göre ett medh oß/ och aldrigh nu eller i framtijdhen/ medh ord eller gerninger/ hemlighen eller öppenbarligen handle emoot thetta loflighe Beslut och Förening som nu vprättet och giordt är/ och the som thet görendes warde/ the skole bekomma theras godz och egendom igen/ Men the som thet icke göra/ vthan thenne wår Citation vthslå och förachte/ the skole alldrigh sedhan innen Sweriges grentzer någhon frijdh bekomme/ vthan hwar the kunne blifwe här in om Grentzen beslagne/ då straffes som Förrädhere/ och hwilken sedhan them hyser och herbergerer eller til hielp kommer/ medh Penninger eller Penningz wärde/ innan eller vthan landz/ eller och medh breff och budh besöker/ han skal achtes lijke godh medh them/ och aldrigh hafwe fredh eller hemwist innan Sweriges grentzer/ och alt hans arff och egendom/ löst och fast/ ware fallet vnder Sweriges Crona. Doch skal här medh icke förståås/ Jören Posse Knutson/ och Jören Posse Nilsson/ sampt the som hafwe warit medh them vthi theras förrädherij/ och medh them aff Rijket wekne åre/ Såsom och icke

heller Grefwe Erich/ Grefwe Axel/ Grefwe Gustaff/ Johan Gyllenstierne/ Erich Gyllensterne/ och Axel Gyllenstierne / medh mindre ån the serdeles niute wår nådighe vthkorade Konungz Nåder / och innan sex Måneder sigh hijt förfoghe / Ther effter the skole hafwe sex Wekor dagh hår at förtöfwe/ och theras saak försone. Och hwar the innan förbemelte sex Weker dagh/ icke kunne affbidie och försone theras saak/ så skal them stå öpet och frijt at draghe hedhan aff Rijket igen/ och sedhan skole the aldrigh hafwe fredh innan Sweriges Rijkes Grentzer/ vthan theras godz skal kennes vnder Cronan. J lijka måtte hafwe wij och samtyckt/ at the som antingen för theras Studier/ eller och til at försökie sigh i krijgh och andre saker/ vthan Rijkes stadde åre/ skole och blifwe kallade hijt in och försäkre wår nådigeste Furste och Herre/ oß och Rijket om theras trygheet och trooheet / och sedhan the thet hafwe giordt / måge the draghe hwar them synes. Hans Förstl. N. hafwer och lofwat och tilsagt at the som Hans F. N. förnimmer Ingenia hafwe / och kunne i framtijdhen tiene theras Fädernesland / them wil Hans F. Nåde hielpa / at the theras Studia skole kunne fulfölie / och sigh ytterligare i fremmande Land försökie. Men hwar the thet icke göre wele/ och sigh hijt in begifwe / då skole the wara lijke achtade medh the andre.

Ytterligharē/ effter thet wij förnimma / at wåre Fiender icke wele late sigh til nägre lijdelighe fredzmedel benägne befinne / vthan then Polniske Cantzleren hafwer vthi sinne breff til wår nådigeste Furste och Herre / sådanne medhel föreslaghit / som wij i alla ewigheet / icke tänckie til at wedertage och vndergå / vthan wele heller wäge thervthöfwer alt thet wij vthi thenne Werlden äge. Theslijkes så är och wår nådigeste Fuurstes Sendebudh (som Hans F. Nåde i fiord effter the Pälers eghen begären/ sende åstadh til Lijfland/ som wore Axel Kurck til Annula och Hendrich Horn til Kanckas / at the skulle handle om stillestånd och fredh) til ingen handel medh the Päler komne / vthan när the hafwe förnummet at wåre Commissarier hafwe warit förhanden/ och welet effter theres eghen begären trachtere medh them om fredh/ då hafwe the thet aldeles affslagit/ och draghit sin koos. Therföre

medhan

medhan wij icke kunne ware för them oanfechtade och niute fredh/ then wij doch medh alle omliggiende Potentater gerne wele så myecket oß mögheligit är / hålle widh macht / vthan the Päler sielfwe hafwe krijget begynt / och som Fiender hijt til oß sigh medh theres Konung begifwit / Så nödges wij grijpe til the medhel / ther medh wij kunne oß och Rijke emoot them försware. Och hafwe förthenskuld vppå thenne Rijkzdagh eenhälleligheh samtyckt och bewilliget/ efter som then giorde Bijaffskedh vthwijsser / at wij vppå Try åhr / räknandes ifrå then förste Maij nästkommende / wele hålle extra ordinarie, i marken emoot the Päler / eller hwadh andre Fiender / som sigh vppå Rijket nödghe kunne (ändoch wij ännu Gudhi skee loff affinge wette) Nyotusend man til Hest och Foot / bådhe fremmande och Inlänske / hwadh Folck som man kan komma tilwäge / och lust hafwe til at tiene / och them Månadt ifrå Månadt theres richtighe betalning gifwe / förvthan hwadh Folck som Hans F. Nådhe aff Rijkssens åhrlighe Ränte och inkompst kan komma til wäghe. Och hwar wij innän thes at the Try åhr åre vthe / icke kunne komme til een lideligh och Christeligh fredh / då wele wij än ytteligheré komme Hans F. Nåde til hielp medh alt thet i wår förmögenheet ware kan/ Och förr än wij någon tijdh wele tage Konungen i Päland eller hans affödhe igen / eller tilstädie at Sweriges Rijkes grentzer skole blifwe förminskede / tilsättie och wäge ther vthöfwer alt thet wij äge/ Ja och sielfwe lijfwet medh. Och hafwe wij som aff Krijgzfolcket åre/ bådhe Ryttere och Knechter/ så många som här vppå thenna Rijkzdagh hafwe tilstädes warit/ bådhe för oß sielfwe / såsom och på wåre Medhbrödhers wägne som hemme åre / oß tilbudhit/ lofwet och tilsagdt/ at wij oß gerne wele bruke late / ehwar Hans F. N. vppå Rijkssens wägne thet begärer/ och oß så medh Hester/ Wärior och Rustningar förssörie/ som thet sigh ägner och böör / och såsom åhrlighe Krijgzmän förhälle/ så at Rijket skal ware ther medh tient / och Hans Förstl. Nåde hafwe ett åtnöye åt. Men ther någen ibland Krijgzfolcket funnes som större lust hadhe / at ware hemme / än sökie Fienden och late sigh bruke / då är så aff oß enhälleligheh beslutet / at the skole medh the andre

dre Rijkſens Vndersåter hielpe til at vthgöre then hielp ſom hår aff oß alle bewilliget år / at vthföre krijghet medh. Och såſom wij oß nu således ſom bemelt år / hafwe om the förnämſte Puncter ſamſatt och föreenet / Så hafwe wij och några andre Puncter / ſom Rijket och Regementet til Bijſtånd och thes Jnbyggiere til gagn och godhe lände / vthi betänckiande taghit / och åre ther om och så öfwereens wordne / och hafwe eenhälleligheen så beſlwtet / ſom hår efter fölier.

Förſt / At ändoch vthi Stockholm bleff afftalet / at Swerighes Lagh ſkulle öfwerſees och corrigeres, och ſedhan then wore i alla Landzänder förkunnet och gillet / ſampt medh Rijkſens Receſſer och Stadgar tryckies / och då några Perſoner bliſwe nampngiffne / ſom ſamme arbete ſkulle förhänder tage / Så förnimmer man dochlijkwål / at intet år ännu til ſaken aff them giordt. Hwarföre hafwe wij nu åter ſamptyckt och beſlutet / at ſamme arbete ſkal aff några godhe och förſtändighe Män ändeligheen ſtälles i wercket / och medh thet förſte til en godh ände vthföres / Och ſkole the ſom ther til deputerede bliſwe / komme medh thet förſte til Stockholm tilſtädes / och ther vppå Cronones bekoſtnat bliſwe vnderhåldne / in til thes arbetet år beſtält.

Til thet andre / Ändoch på några framledne Herredagher år berådhſlaghet wordet / huru the många olaghlighe Skiutzfärder och Gåſtningher / ther medh Vndersåterne bliſwe betungadhe / måtte på thet fogeligheſte och båſte / at warde affſkaffede / då år doch lijkwål ther medh ån til thenne tijdh icke til någen godh ände kommet / at Vndersåternes tunge hafwer i then måtten kunnet bliſwe affſkaffat / oanſedt at Öfwerheeten hafwer giordt ſigh ther om bekymber nogh / at bådhe medh godhe Ordninghar och öpne alfwarſamme Mandater beſlijtet / ſådant at förekomme och affſkaffe: Så althenſtund at ſamme Skiutzfärder och Gåſtningar / löpe om åhret olijke meere ån ſom Allmoghens åhrlige vthſkylder / och Allmoghen bliſwe therigenom öfwermåtton betungede och vtharmede / ſå at the icke förmå vthgöre theres åhrlighe Skatt / Therföre ſå hafwer oß ſamptligheen

ghen intet bättre medhel fyntz sådanne olaghlige tunge til at affskaffe/ än at Allmoghen måtte göre een wiß Penninge hielp / ther til the sigh och godhwillelighen hafwe tilbudhit / effter såsom vthi Bijaffskeden bådhe om thet och annat meere finnes ware förmålt. Och at sedhan skole Gästegifwere på alle wåger sättes / och ther som icke en år nogh / då twå / tre eller flere förordnes / effter som lågenheterne tilsäye / som alle Gästningar vptaghe / och tijt skal hwar och en / så wäl Cronones tienere som andre / som i Landet reese / draghe och betale för sigh bådhe kost och fordenskap / effter thet Mandatz lydelse som wår nådigheste Furste och Herre ther om vthi sitt Furstendömme hafwer latet Anno &c. vthgå hwadh som Cronones eigne eller Adelens tienere tilkomme. Men andre som färdes i Landet / såsom Köpman eller hwadh Folck thet helst kan ware / the mäghe förlijka sigh medh Gästegifweren som the bäst kunna. Och ther flere Gäster komme til Gården / än som Gästegifweren kan hyse eller herbergera / då må han them til sin näste granne wijsse / som Lagh säger / at the niuta samma rätt som Gästegifwere. Men når Krijgsfolcket / Ryttere och Knechter skole vpfordres til Munstring / togh eller reeser / då skal them aff Öfwerheten gifwes Månadt eller weke Pennigar / effter som lågenheeten tilsägher / och therföre skole the hwar the liggie eller framdraghe betale för sigh / och ingen Prest eller Bonde vthan betalning gäste / Ther om Commissarierne som them vpfordre sampt medh Krijgzbefälet skole hafwe medh theres vnderhafwande Ryttare och Knechter inseende / så frampt the icke wele tilbörlighen blifwe straffede / hwar annorlunde skeer. Sammelunde skole och the gode Mån aff Adelen / the ware sigh innan Rådz eller vthan / när the eller theras tienere i Landet draghe för sigh / såsom Cronenes Tienare betale / när the til Cronones Bönder komme / och någon fordenskap hafwe wele / och förthenskuld mäge the medh theres Bönder om en hielp / effter som the bäst kunne medh them blifwe öfwer eens / handle. Och Öfwerheten eller Öfwerhetennes Tienere skole theres Bönder medh inge Skiutzfärder eller omlägnings Gästninger betunge / vthan för godh och redeligh betalning.

Men

Men när så hände kan / at the godhe Män som vthi Rijkſens Rådh äre / blifwe vthi Rijkſens ärender någon wijdan wägh förſkickade / då ſkal Öfwerheeten them medh nödhtorfftigh tärning förſörie. Och thette hafwe wij eenhälleligen om Skiutzfärder och Geſtninger ſtadget och beſlutet. Befinnes någon ſom här emoot handler / och antingen någon Preſt eller Bonde vthan betalning gäſter / då ſkole Befalningzmännerne och Fougderne ſampt medh Krijgzfolcket och Almoghen / ſom när kunne ſtadde ware / tage fatt på them / eller the ſamme / the ware ſigh en eller flere / och ſedhan late dom ther öfwer gå / och ſtraffet efterfölie vthan alle nådher / och ingen Appellation eller vpſkoff hafwe til Öfwerheeten eller någon annan / hwem thet helſt wara kan / och ther öfwer ſkole Ståthållerne / Fougder och Befalningzmän hafwe ett flijtigt inſeende / at ther medh laghligen och ſkälighen hålles / eller achtes för Rijkſens otrogne Män / och affſätties ifrå kall och ämbete / hwar the härvthinnan anſee någen wilie eller wenſkap / ſkyldſkap / Mägeſämie / eller hwadh nampn thet helſt hafwe kan.

Til thet Tridie / Effter wij förnimme at thet Mandat ſom wår nådigeſte Furſte och Herre / för någon tijdh ſedhan om Myntet hafwer latet vthgå / Rijket til godhe / warder vthi många måtte öfwerträdt / Så at ändoch Hans Förſtl. Nådhe hafwer förbudit / at ingen ſkulle gifwe för en Rijkz Daler meere än Tretijo tw Runſtycken Swenſkt mynt / ſå blifwer thet doch lijkwäl intet achtet. Therföre ſå hafwe wij ſamtyckt och bewilligher / at en godh Rijkz daler må gelle Trettijo ſex öre / Doch ſkal ingen fördriſte ſigh widh höghſte ſtraff mere therföre at gifwe. Theſlijkes ſå ſkal och vthi Rijket intet annat Mynt vthi handel och wandel gåå och gälla / än Swenſkt mynt / ſlagne Daler och Gull / widh thet Pœn ſom Mandatet vthwijſer. Och effter wij förnimme at en part hafwe taghet tilfälle / vthaff thet ſom vthi Mandatet ſtåår / at intet annat Mynt ſkall gälla än Swenſkt mynt / Gull och ſlagne Daler / twert emoot Mandatzens rätte förſtånd / at truga vthaff Bönderne för theras vthlage / allena Gull och Daler. Så althenſtund ſådant är otilbörlighit /

Ther-

Therföre så hafwe wij stadgee och beslutit / at hwilken som truger någon Bonde / at gifwe sigh slagne Daler eller Gull / när han tilbiuder Swenske Mynt / och icke låter sigh nöye medh thet Mynt som Bonden aff thenne benämpde trenne slagh hafwer rådh til / Är han en Fougdee / då skal han straffas som en Tiuff och Förrädere / är thet och en aff Adelen / miste sine Adelighe Frijheter och Privilegier. Och såsom en Rijkz Daler vti handel och wandel skal gälle Trettijo sex öre / som nu bemelt är / Så skole och bådhe Cronones och Adelens Fougdeer them för så mycket vthi Almogens vthlager vpbära / och ther effter göre theres Räkenskap.

Til thet Fierde / Effter thet vthi Rijket hafwer warit aff ålders tijdh brukelighit / effter som Historierne vthwijse / ther om och några Stadger och Receſſer, aff framfarne Konunger / Regenter / Rijkzens Rådh och Ständer finnes ware giorde / at brede wij thet godz som vtaff Rijket fördes / skulle leffreres en wiß Summa slagne Daler eller Silfwer til Myntet / Så på thet at gott Mynt må komma i Rijket / så hafwe wij och nu samme Stadger förnyet / Så at alle Köpmän som handel och wandel drifwe / the ware sigh inlänsk eller fremmande / skole medh hwarie hundradhe Daler wärde vthi godz som the vthföre / leffrere på Tollen Tije slagne Daler eller Tiugu lodh Silfwer / och therföre annamme strax igen vthi Swenske Mynt / effter thet skrådh och korn / som nu gängse ör / sin fulle betalning igen / för hwar slagne Daler Trettijo sex Runstycken / och hwart lodh Silfwer sexton öre. Och hwilken som icke bredhe widh hwarie hundrade Dalers wärde så många slagne Daler eller Silfwer leffrerar / som nu bemelt är / då skal honom blifwe förbudit at före godzet sin koos / Doch måge the Swenske Borgare hafwe Respijt til at leffrere samme Daler eller Sielfwer på Tollen / intil thes the komme tilbake igen / och hafwe theres reese fulländet / då skole the effter hwarie ett hundrade Dalers godz / som the effter Tollordningen hafwe vthfördt aff Rijket / före in i Rijket igen Nijetijo Daler i hundrade Dalers wärde / och brede widh the Nijetijo Daler / Tije slagne Daler eller Tiugu lodh Silfwer på Tollen för tilbörligh

werel leffrere/ effter then Ordning som för är sagdt / Nemligen för hwar Daler Trettijo sex öre/ och för hwart lodh Silfwer serton öre/ Hwilken thet icke gör hafwer förbrutit förste gången Fyretijo Marck Swenske / annan gången godzet som han införer.

Til thet Fempte / Så hafwe wij ock stadget och beslutet / at ingen Fougdte eller Befalningzman skal hafwe macht at legge Almogen gärder / hielp eller annan tunge uppå / uthan han hafwer Öfwerhetenes underskriffne Breff och utheryckelige Befalning för sigh/ och hwilken som annarlunde befinnes at göra / han skal straffes såsom en Förrådare / och Almoghen skole icke ware plichtighe at swara honom til någon deel / som han således uthan Öfwerhetennes wetskap uppå lägger. Och på thet Undersåterne måge wette hwadh befalninger som Öfwerheten later til Fougdterne uthgåå / så skole the late Almogen bekomme wisse Copier aff alle the Breff och Befalninger/ som the bekomme/ och låse sielfwe Brefwen för them.

Til thet Siette / Sammeledes hafwe wij ock beslutet och saintyckt / at ingen Laghman / Häredzhöfdinge / Cronenes Befalningzmän / Adel eller några andre / uthan höghe Öfwerheten sielff skal hafwa macht några halssaker eller andre högmålssaker at tilgifwe / igenom fingre see / nedhertysse eller förlijke/ Uthan late them komme för Lagh och för Rätte/ och ther ransakes/ slijtes och åtskilies. Och hwilken som warder beslagen at annorlunde handle/ han skal straffes såsom en Förrådere.

Til thet Stunde / Hwadh Mååll och Wicht / bådhe Wågh / Pyndere/ Bißman/ Skalpund och Guldwicht tilkommer / såsom ock Jorderefning och Konungs Refst / Så hafwe wij nu såsom tilförende uthi Stockholm hemstält och wåldgifwit wår nådigeste Furste och Herre medh Rijkssens Rådh ther om at beställe / effter som Rijket och Undersåterne kan wara gagneligit och drågheligit. Och skall til hwar Landzände ett wist Mååll och en wiß Wicht förstickes / och uthi hwar Landzände en Eedsworen Karl tilsätties som samme Mååll och Wicht ther effter gör / hwilken för sitt arbete skal taghe thet som skäligt är / och effter som then som hoos honom låter göre / kan blifwe medh

we medh honom eens / och icke dyrke sitt arbete öfwermåtton / och thet skal icke wara flere efterlåtet / at göre Wicht eller Måål / vthan then samme allene / som ther til satter och Eedsworen är / vthan then ther medh warder beslagen / eller annat Måål eller Wicht vthi handel och wandel bruker än thet han hafwer giordt som Eedhsworen är / deeles til en tiuff.

I lijke måtte hafwe wij och samtyckt och beiaket / at Alnen här vthi Rijket skal rättes efter Ryholms aln.

Til thet Ottonde / Efter thet Sweriges Lagh innehåller / at när Konunger wil Barn sitt giffta / då äger aller Allmoghe ther til hielpa / och vthi saligh och höghlofligh Konung Gustaffz Testamente warder förmält / at hwar Konunge Dåtter skal bekomme til Brudheskatt / när hon til giffte gånger / Ett hundrade tusende Daler. Men vthi Laghen och Testamentet warder icke til thet ringaste Ord förmält / huru myckit hwar efter sitt Ständ ther til hielpa skall. Therföre så hafwe wij vppå thenne Rijkzdagh bewillighet / at Hans Furstl. Nådhe må medh Rijkzens Rådh göre ther om framdeles een Ordning / ther efter wij sedhan när thet fallet händer / doch icke förr / gerne wele hielpe / så at samme Summa som vthi Testamentet förmält warder / nämlighen Ett hundrade tusend Daler blifwe full.

Til thet Nijonde / Vthi lijke måtte hafwe wij och samtyckt och beslutet / at vthi hwart Härede skole wisse Ämbetzmän tilsätties / och blifwe så många som Allmogen kunne nödhtorfftteligen behöfwe / och hwarken meere eller mindre / och the samme skole gifwe Cronen åhrligen en Daler / therföre Fougderne såsom för annan Ränte skole göre Rede och Räkenskap. Men the Ämbetzmän som vthi Häredet icke behöfwes / the skole draga in i Städerne / och ther boo. Sammaledes hafwe wij ock beslutet / at vthi alle Städher skal Klädehws wara / och tijt skal alt kläde föres och besees förr än thet säls / efter som Lagh sägher.

Til thet Tijonde / Ändoch Hans F. Nådes Breeff åre vthgångne på åthskilielighe tijdher / at ingen som någon Förlåning aff Cro-

non hadhe / skulle thet medh fördriste sigh behålle Tijenden / Gårder och andre owisse Partzeler / medh mindre thet wore vthi Förlänings Brefwet vthtryckeligen förmält / Såsom och icke heller frijdhkalle Almogen som them förlänt är / för Skiutzfärder / försler / och körsler / Så förnimme wij doch lijkwäl / at en pare vnderstå sigh at vpbåre och behålle thet ene medh thet andre. Hwarföre hafwe wij här så affsagdt och beslutet / at hwilken som blifwer ther medh beslaghen / at han tagher meere aff Bonden / än som Förlänings Brefwet vthwijser / eller och them Frijdhkaller vthöfwer thet som i Förlenings Brefwet är efterlatet / då skall han miste samme förlening / och skole bådhe Hofmän och Knechter / såsom och Adelens Bönder / göre theres rätte Tijende in i Kyrckeherberget / och ingen therföre ware frij / Vthan ehwem som blifwer beslagen / at behålle Tijenden inne medh sigh / skall tilbörlighen blifwe straffet / och skall Tijende göres så wäl vthaff thet som wäxer vppå Swedeland / som på Åkeren.

Til thet Elloffte / Så hafwe wij och stadgadt och beslutet / at efter alle som i Häredh och Laghsagu boo / wele hafwe lijke Lagh och Rätt / och kan skee / at then som oförmöghnest är / han kommer offtast för Ting och Rätte. Therföre så skole och alle göre Häredz och Laghmans Penninger lijke vth / så wäl Ryttere som Knechter / Torpare som halff och heel besätne / och ingen ware therföre frij / som Gård eller Heman hafwer.

Til thet Tolffte / Efter thet vthi Konung Gustaffz tijdh (Christeligh och höghloffligh i åminnelse) då är en Landz Ordning giord / hwilken som är här blefwen förläsin / och althenstund ther vthi är myckit nyttigt författedt / hurudes Lagh och Rätt / så ock en godh Politie vthi Rijket måtte wedh macht hållen blifwe / sampt medh annet meere som Rijket och Regementet til wälfärd och bestånd länder. Therföre hafwe wij oß här så samsatt / at samme Ordning skal aff the gode Män som Lagboken öfwersee skole / och medh thet samme öfwersees / och efter thenne tijdz lägenheet rättes och förbättres / och sedan brede widh Laghen warde publiceret och widh macht hållen.

Til

Til thet Trettonde / Effter thet man förnimmer at mycket bedrägerij skeer medh thet Odzmundz Jern / som vtaff Rijket skepes / så at thet bliswer illa hugget / och ibland Odzmunden inslås vnderstundom i faten / Koppar / Lodh och annat / som föres aff Rijket / och intet förtolles. Theslijkes så finnes och vnderstundom en hoop stenar ware ibland Odzmunden inslagne i Faten / och Faten swickligen och ille giorde / therigenom Jernen bliswer förachtadt och wanwyrdet / hoos the fremmande. Therföre hafwe wij samptlighen för gott och nyttigt anseedt / at alt Odzmundz Jern måtte vthslås til Stånge Jern / för: än thet föres aff Rijket / och Borgerskapet i Städerne ther til late byggie och vprätte Hambrar / på thet then winsten som the fremmande ther aff hafwe / måtte ware hoos the Swenske vndersåter. Men ther Odzmundz Jern skal ändeligh: föres aff Rijket / då skulle Eedsworne Wråkere i Städerne tilsättes / som Jernet sampt medh en Eedhsworen Tollenår besee / för: än thet infates / om thet är så hugget som thet sigh bör / och Bergz Privilegier vthwijse / så och faten wäge och medh Stadzens Märcke brenne / och ther vthöfwer åre når Odzmunden infattes / så at ther medh icke någon Skalckheet skeer: Och ther sedhan något bedrägerij finnes / då skole Wråkere sampt medh Tollenären i then Stadhen ther Jernet är infattet / tiltales / och therföre bliswe straffade. Vthi hwilken Stadh som och Eedhsworne Wråkere icke finnes wara tilsatte / tå skole Borgmästare och Rådh böta therföre / hwar gång Fyretijo marck. Theßlijkest så skole och Befalningzmännerne och Fougderne vppe widh Bergzlagerne hafwa ther gran acht / at Odzmunden bliswer rätt huggen / och Stånge Jernet rätt vthslaghet / effter som Bergz Privilegierne innehålle / så främpt at the icke wele som Cronones otrogne Tienare bliswe straffade.

Til thet Fiortonde: Så hafwe wij och här medh bewilliget och beslutet / at inge Donationer eller och Gåfwor vthaff Konungerne eller Furstarne här i Rijket skee skole / medh några Jordegodz och liggiande Grunder / Vthan medh sådane beskedh / at then som samme Godz bekommer / skal när någhon förandring i Regementet skeer /

sökia om stadhfästelse hoos then Konung eller Furste som i Regeringen inträdher/ vppå samme godz. Theßlijkest at han icke må sälia eller förpante samma godz / medh mindre han them först Konungen eller Fursten / tädhan the kompne äre / hembiuder. Och hwar så är/ at han som them bekommer / vthan manlighe Bröstarfwingar affaller/ tå skole the falla til Cronen igen / eller tädhan the komne äre / Och icke gåå i baak eller sijdhe Arff. Doch om han Dottren effter sigh later/så skal Öfwerheten wara plichtigh/ henne medh en ährligh Brudheskat at afläggia. Och ther så är/at hon tagher en sådan Man/som Konungen eller Fursten kan late sigh medh äthnöija / Tå skal och samme Lähn wijdare warda förlänget in vppå honom/ och bägge theres Ächte Mansarfwingar.

Til thet Femtonde: Ändoch vthi Stockholm bleff beslutit / Åhr 1c. 1599. at halffparten aff Häredz Sakören skulle Häredzhöfdingen behälla / och then andre halffparten skulle komma i Häredzkisten/Så förnimmer man doch/at sådant beslut är mäst vti alla Landsänder och Häreder här i Rijket / vthi thet fallet intet efterkommet. Hwarföre äre wij ännu så öfwer eens wordne / At Häredzhöffdingerne sampt medh Fougterne/ skole ändeligen late komma j Häredzkistan then halffparten aff Häredzsakören/ som befinnes kan wara fallen sedhan samme Beslut giordes vppå Häredz deelen / och ther skal hållas ransakning om / effter Dombökernes lydelse och Fougdternes Räkenskaper. Ther til skole förordnas wisse Män som them öfwersee/ så at Konungen först må skee rätt/och Häredet icke blifwer trängt ther ifrå/ som vppå en Almenneligh Rijksdagh frijwilligheten och enhälligheten är beslutit. Hwilken Häredzhöffdinge eller Fougdte som här om icke richtigh beskedh göra kan / skall affsättias aff sitt Häradzhöffdingzdömme och Fougdten aff sitt Fögderij/ och aldrigh wara om något Embete betrodd. Theßlijkest så skola och Häredzhöffdingerne och Fougdterne hwart Åhr / när Dombökerne och Räkenskaperne inleffreres / hwilket ährligheten widh höghste straff om Johannes tijdh skee skal/ göra beskedh hwadh som i Häredzkistan är kommet / och ther vppå drifwa/at när som Cronones och Häredzhöffdingens deel blifwer

giordt/

giordt/ at och then deel som Häredet haſwa böör/ bliſwer och vpburen/ Så framt the icke bådhe therföre wele tilbörligen bliſwa ſtraffadhe/ ſom förbemeldt är och betala ther ofwen vppå/ hwadh ſom ther vthi feelar.

Til thet Sidſte: Så är och aff oß beſlutet/ At hwar Rijkſens lägenheet ſå tilſadhe och om trängde/ at wår nådigheſte Öfwerheet närwaru/ antingen vthan Landz eller innan behöffdes/ och Hans F. N. för Rijkſens gagn och bäſte ſkull måſte dragha vthöfwer Rijkſens Gräntzer: Tå ſkal ther medh hållas efter Stockholms Beſluth/ och Hans Förſtl. N. ingalunda länger bliſwa borte aff Rijket/ än til Bartholomæi.

Att wij thenne Föreening frijwilleighen/ onödde och otwungne giordt och ſamptyckt hafwe/ oß alle och wårt käre Fädhernesland til gagn och godhe/ tröſt och bijſtånd/ och then/ ſampt then Arfföreening ſom hår i lijke mätte aff oß frijwilleighen giordt är/ wele vthi alle ſine Puncter/ bådhe nu och i framtijdhen/ efter ſom the vthi Bookſtafwen och Orden lydhe/ hålla/ förfächta/ förſwara och fulborda/ hafwe wij ſamptlighen medh wåre eghne/ ſå ock Städhers och Häreders Signeter/ then förſiglet och vnderſkrifwit/ Såſom ock aff then Höghborne Furſte och Herre Hertigh Johan/ Sweriges Rijkes Arffurſte/ Hertigh til Öſtergöthland och Daal/ &c. begäret/ at H. F. N. til meere krafft brede widh oß thet ſamme göra wille/ hwilket Hans F. N. medh berädt modh/ frijwilleighen/ onödder och otwungen gärne giordt hafwer. Actum Norköping/ then 22. Martij, Åhr efter CHRiſti Födelſe/

1604.